

Nr 54.

Av herr andre vice talmannen **Magnusson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 81, med förslag till förordning om skatt å läskedrycker, m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 81 föreslås skatt på läskedrycker, och enligt förslaget till förordning förstås med läskedrycker mineralvatten samt kolsyrade och därmed jämförliga drycker, vilka icke äro hänförliga till rusdrycker eller maltdrycker.

Ehuru denna definition på skattepliktiga läskedrycker knappast synes kunna innefatta den produkt, som under namn av fruktmust framställs vid ett avsevärt antal nyinrättade företag inom vårt land och som ej heller torde vara avsedd att beläggas med skatt, synes dock ett förtydligande vara av nöden, emedan personer, som komma att syssla med skatteförordningens tillämpning, uttalat tveksamhet, huruvida icke med föreslagen avfattning ifrågavarande dryck kommer att beläggas med skatt tvärtemot vad som synes vara äsyftat och till ohjälplig skada för denna nya och ur flera synpunkter lovande och nyttiga tillverkning.

Fruktmusten, sådan denna framställs vid musterierna, utgör en ren och odlad fruktsaft, huvudsakligen av äpplen, vilken gjorts hållbar genom sterilisering vid maximum 70° och utan tillsats av socker eller andra ämnen. Produkten utgör efter klarning och lagring — utan någon som helst jäsning — en välsmakande och på grund av frånvaron av cellulosan dietiskt mycket välgörande dryck av ren äppelsmak (flytande frukt). Som råvara användes sekunda frukt, dels fallfrukt och frånsorterade frukter, dels i handeln mindre gångbara sorter, som härigenom komma till användning i stället för att som hittills varit fallet till större delen förfaras eller trycka marknaden för den bättre frukten. Härtill kommer, att genom denna tillverkning avsevärda kvantiteter av frukt, som eljest förfäres, kommer folkhushållet tillgodo, en omständighet, som icke minst under nu rådande förhållanden är värd beaktande.

I den proposition angående stöd åt trädgårdsodlingen, vilken avlämnades till 1938 års riksdag och som av riksdagen bifölls, ingick också ett avsevärt anslag till inrättande av fruktmusterier. För ändamålet kan bidrag erhållas av statsmedel upp till 1,500 kr. Under innevarande år har ett stort antal musterier igångsatts i våra fruktodlingsbygder efter avsevärda uppoffringar av fruktodlare och andra för saken intresserade personer. Företagen ha därjämte krävt betydande kostnader och mycket arbete, ej minst genom det inträdda krisläget, vilket bl. a. medfört svårigheter och fördyring vid anskaffandet av erforderlig utrustning. Det synes mig under sådana förhållanden välbetänkt, ja nödvändigt, att låta denna tillverkning åtminstone under ett antal genombrottsår vara fri från särbeskattning. I annat fall kommer denna löftesrika tillverkning att förkvävas.

Beredningen av fruktmust är starkt säsongbetonad, då för densamma så gott som enbart äpplen användas som råvara. Säsongen är sålunda begränsad till tiden slutet av september—början av december. Den lösa tidiga sommarfrukten är olämplig som råvara, övrig frukt måste snarast förarbetas, emedan det icke lönar sig att skörda och hantera denna med sådan varsamhet, att den kan förvaras avsevärd tid. Uppenbarligen skulle redan kontrollföreskrifterna och anmälningsplikten m. m. för dessa nästan uteslutande som andelsföretag grundade mustier innebära avsevärd svårighet och fördyrade omkostnader — om härtill skall läggas en skatt av 10 öre per liter, blir varans konkurrenskraft gentemot andra läskedrycker och mot vissa maltdrycker så gott som förlamad.

Det bör nämligen uppmärksammas, att det här rör sig om en inom vårt land helt ny produkt, som måste inarbetas i marknaden, varvid framgången är beroende ej blott av kvaliteten utan även av priset. Musten betingar ett tillverkningspris av c:a 60 öre per liter. Till detta måste läggas försäljnings- och distributionskostnader m. m. Om till detta därjämte skall läggas läskedrycksskatten kommer musten upp i ett pris, som betänkligt nedsätter dess konkurrenskraft gentemot flertalet mindervärdiga läskedrycker.

Det må i detta sammanhang ånyo betonas, att musten utgör en ren oblandad fruktsaft, medan flertalet s. k. läskedrycker framställas av kemikalier, ofta utan några fruktessenser, i andra fall av importerad frukt.

Man torde också ha anledning hysa en bestämd förhoppning att genom ett allmännare tillvaratagande och förarbetning av den sekunda frukten till must icke blott ett avsevärt stöd kan vinnas för vår fruktodling och en värdefull råvara tillvaratagas utan än mer, att en verkligt användbar alkoholfri måltidsdryck kan tillhandahållas och vinna allmän användning. Betydelsen härav torde ej behöva närmare utvecklas. Erinras må därjämte, att det ej rimligen kan anses förenligt med en framsynt statshushållning, att ena året genom direkt statsunderstöd uppamma en tillverkning för att, sedan en dylik börjat komma i gång, genom extra beskattning förkväva densamma.

Då jag förutsätter att en beskattning av fruktmust icke varit avsedd men att ett förtydligande av propositionen i denna del lär vara behövlig, har jag genom en motion ansett mig böra bringa frågan under utskottets och riksdagens prövning. Det torde måhända vara tillräckligt, att i utskottets motivering och i riksdagsskrivelsen otvetydigt utsäges, att fruktmust, tillverkad på här angivet sätt, icke är skattepliktig. Skulle emellertid ändring eller tilllägg i författningstexten erfordras, anhåller jag vördsamt att utskottet måtte gå i författning härom.

Med stöd av det anförda tillåter jag mig hemställa,

att s. k. fruktmust, beredd enligt här angivna metod och utan tillsats av socker, måtte undantagas från skatteplikt.

Stockholm den 1 december 1939.

Karl Magnusson
i Skövde.